

ПРЕС КЛИПИНГ

24. децембар 2018.

НАСЛОВИ

КАКО ИЗГЛЕДА НОВИ ЖИВОТ СРБА У НЕМАЧКОЈ "Плата ми је 2.500 евра, имам све што нисам имао у Београду осим ЈЕДНЕ СТВАРИ"(стр.3)

Пораст плата програмера у Србији(стр.5)

Може ли Србија задржати раднике: Са запада стижу боље понуде(стр.6)

КАКО ИЗГЛЕДА НОВИ ЖИВОТ СРБА У НЕМАЧКОЈ "Плата ми је 2.500 евра, имам све што нисам имао у Београду осим ЈЕДНЕ СТВАРИ"

С.Дабић / Р.Бриза

У Немачку су деценијама одлазили гастарбајтери и приче су се мењале током година. Они који су плате примали у маркама кажу да услови сада нису ни близу какви су били. Разне информације сада стижу до Србије и, баш због тога, "Блиц" је истражио како је онима који се тренутно налазе у Немачкој, да ли су задовољни, колике су цене, где раде, да ли им се свиђа нови живот...

После усвајања новог немачког Закона о усељавању стручне радне снаге из других држава, укључујући и оних које нису чланице ЕУ, а који ступа на снагу 1. јануара 2020. године, сасвим извесно је да ће настати "стампедо" наших грађана који ће похрлити да раде у Немачкој. Неки нашу стручњаци очекују да ће се те године дуплирати број оних који ће напустити Србију и кренути пут ове еворпске државе, а процене се крећу до 200.000 грађана.

Управо расписан нови конкурс

У најјачој европској економији углавном су српски лекари и медицински техничари, ИТ стручњаци, али и занатлије и возачи. Дакако да је највише медицинара, које Немци јако цене, а који могу легалним и сигурним путем тамо да оду преко наше Националне службе за запошљавање. Управо је данас отворен нови конкурс за наше медицинске техничаре за рад у Немачкој.

Плате су шаролике, а како за "Блиц" потврђују медицински техничари оне су од 2.000 до 2.500 евра. Изнајмљивање станове избија им из џепа од 350 до 500 евра месечно, у зависности да ли су у неком мањем месту или великом граду, а цене хране, крпица, у кафићима су исте или мало веће него у Србији.

"Радим као бабица и плата ми је 2.500 евра"

Вељко Живановић (26) отишао је из Београда у Гелзенкирхен, у новембру 2016. године. До тада је радио у КБЦ "Драгиша Мишовић", сада је, како каже "бабица" или акушерски техничар у немачкој болници.

- Овде су здравствени радници свих профила јако цењени и поштовани. Највећи проблем представља дуго чекање на визу и осталу пропратну документацију, као и језичка баријера. Због специфичности одељења на којем радим, моја плата је оквирно око 2.500 евра месечно. Ту су урачунати сви додаци на ноћни рад, рад празником, приправност... - каже за "Блиц" Вељко.

Према његовим речима, живи у стану величине 64 квадрата и плаћа га 350 евра.

- Остали укупни месечни трошкови, без хране, излазака, су 310 евра, а то су - струја - 80 евра, грејање - 50 евра, а које се плаћа током читаве године, интернет - 40 евра, мобилни телефон - 40 евра, обавезно осигурање за ауто - 100 евра - прича он за "Блиц".

Како Вељко описује, цене намирница су мало веће у односу на Србију, али и цене у ресторанима и кафићима.

Дизелдорфски аеродром - сигурно да је неко "наш" у тој гужви

Добио све што му је у Србији фалило

- Килограм поморанци, на пример, кошта 2 евра, кромпира 0.80 евра, белог хлеба 2.39 евра. У кафићу једна кафа кошта око 2.5 евра, исто толико и лименка газираног пића. Без обзира на то,

сам живот се значајно разликује, али се човек временом навикне. Највећи проблем јесте заказивање термина, за све. Немогуће је отићи у општину, банку или било коју другу установу, а да немате термин - открива Вељко.

Додаје и да су Немци јако обазриви, поштују закон, правила и никако их не можете "везнути", што је нашим људима у крви.

Али, оно што се, како каже, драстично разликује од Београда, јесте ноћни живот - готово да га тамо и нема.

- Али, како време пролази, све више сам задовољан, нисам се ни једног тренутка покајао. Овде сам добио све оно што нисам у Србији, а што сам желео - поентира он.

Доба плата, чак и превише слободног времена и све најбоље

Његова колегиница Милица Јовичић (26) напустила је прошле године Београд, а радила је као педијатријска сестра у Дечјој клиници у Тиршовој.

- Отишла сам да радим у болницу близу Дизелдорфа и задовољна сам. Плата ми је 2.000 евра. Слободног времена имам доста, а некада и превише. Управо сам добила седам слободних дана. Радна недеља је 40 сати, баш као и у Београду. Услови за рад су одлични, као и плата. Све је плаћено - ноћне смене, празници, боловања. Једино ако си дуже од четири недеље на боловању, добијаш 80 одсто од плате, али добијаш фионасијску помоћ за лекове и негу, уколико си тешко болестан - објашњава Милица.

Цене скоро исте као у Србији

Према њеним речима, труднице примају пуну плату током трудничког боловања и имају право на три године одсуства после рођења сваког детета.

- Што се тиче живота, цене у продавницама су готово идентичне као у Србији. Нешто је мало скупље, нешто јефтиније, али у просеку сведе се на исто. Режије су скупље, али то опет зависи од локације. Што је стан ближи великим градовима, то су рачуни виши. Стан од 50 квадрата плаћам 490 евра. У цену је урачунато све осим струје, која кошта 50 евра месечно. Уколико током године потрошим мање, враћају ми то што сам претплатила, а плаћам уколико сам потрошила више - прича она.

Како Милица додаје, "крпице и козметика идентично коштају као у Београду, али овде, на пример, има често неких акција и снижења, тако да то испадне повољније".

Осим ово двоје медицинара, како је "Блиц" недавно писао, права "инвазија" Балканаца је била и у болници "Пасауер Волф", у баварском месту Бад Гризбах.

Део ове екс-ју "банде" је и Тамара Влајнић, која је у Немачку стигла у марту прошле године, док је остатак екипе дошао овог августа.

Када је она стигла у Бад Гризбах, у тиму је био само један "наш" техничар, који у том граду живи већ десетак година, и двоје из Босне. Очекивао се долазак још 15 техничара из Србије, с обзиром на то да болница отвара још једно крило.

"Има нас пуно овде"

- Ми се међусобно доста добро слажемо и ту смо једни другима да се нађемо. Читава бивша Југославија је ту, а апсолутно ни у једном моменту нисам осетила било какву дозу национализма и мржње због свега што се дешавало деведестих. Једноставно смо сви ту и једни другима олакшавамо - испричала је Тамара за "Блиц".

О томе колико се наши људи у туђини друже, Тамара прича да се током радне недеље понекад окупе, "како ко и када може".

- Углавном сам викендима у Минхену, јер су ми тамо сви пријатељи. Моје "наше" колеге из болнице се много више друже међусобно, јер су и истом смештају, где имају и базен на располагању. Недавно су добили и велику заједничку кухињу, па често кувају заједно, и наравно зову да пробамо домаћу храну. То им је болница обезбедила, и колико чујем, задовољни су - казала је она и додала да је мотив доласка на рад у Немачку код свих, углавном, новац.

Усавршавање али и новац

- У мом случају је то било и усавршавање и могућност специјализације до које је овде много лакше и брже доћи. Ствари су прилично јасне: ако радиш, трудиш се, добар си у томе, показујес жељу да учиш, не мораш да бринеш о осталим ометајућим факторима, јер их овде нема - прича Тамара.

Она каже да јој одлука о емиграцији није дошла преко ноћи.

- Нисам се покајала због ње, мада уме да је "ухвати" носталгија, поготово ако дуго не одем код својих. Трудим се да на сваких четири или пет месеци одем кући, барем на пар дана. И даље сматрам да је ово једна од најбољих одлука које сам донела у животу. Човек изађе из зоне комфора и порасте - закључила је др Влајнић и истиче да јој из Србије највише фале два Б - брук и брат.

ПОЛИТИКА ONLINE

Пораст плата програмера у Србији

Просечан раст плата програмера у Србији у последњих 12 месеци био је неувобичајено велики - за годину дана је просечна бруто плата порасла са 2.683 на 3.144 евра, показали су најновији подаци Омнес групе.

Ти подаци односе се на „бекенд девелопере” са више од четири година рада, преноси сајт Стартит.рс.

„Та екипа су углавном сениор 'бекенд девелопери', док за медиоре и јуниоре немамо релевантан узорак будући да нас ангажују углавном само за ову групу. У децембру 2017, за 'бекенд девелопере' са више од четири године искуства подаци су следећи – просечна бруто плата од 2.683,75 евра, медијана је 2.502,5 евра и најчешће тражена плата је 3.000 евра. Ове године је ситуација за исту групу следећа: просечна бруто плата од 3.144,77 евра, медијана је 3.200 евра, најчешће тражена плата је 3.500 евра бруто преко агенције”, рекла је Невена Софранић из Омнес групе.

Према прошлом истраживању Стартита из августа 2017, просечна нето плата за програмере са пет година искуства износила је 1.445 евра, а како се наводи, огромну разлику у одређивању тога колико програмери заправо зарадују одређује то да ли су пријављени на пун износ код послодавца или плату добијају преко агенције, преноси ТаЊуг.

Према речима екипе из „МанповерГроупа”, још један приметан тренд је управо то да све више програмера тражи да плату прима преко предузетничке агенције.

„Овај вид пословања усваја све већи број ИТ стручњака, а директна последица овог тренда је пораст зарада на тржишту. Приликом пребацивања са Уговора о раду на предузетнички уговор, кандидати добијају своју бруто плату, што утиче на повећање њихових финансијских очекивања приликом наредне промене посла”, навели су из „МанповерГроупа”.

Како се наводи, још један изазов за овдашње компаније, поред већ озбиљног недостатка квалитетних ИТ стручњака, јесте и улазак великог броја нових компанија на тржиште, јер српско тржиште још представља повољну опцију за улагање страним инвеститорима.

Иако је део тих компанија основан или подржан локално, капитал је инострани, те је са њихове стране оправдана инвестиција у давању виших зарада запосленима како би их привукли и издвојили се од постојеће конкуренције.

Иако добро за ИТ тржиште, ове инвестиције додатно отежавању локалним компанијама стварајући компетитивну климу коју је често тешко надмашити.

Може ли Србија задржати раднике: Са запада стижу боље понуде

НОВИ САД: Сва је прилика да ће се наредних година осим борбе за инвеститоре водити и љута битка за радну снагу. Наиме, многе државе већ сада кубуре с недостатком радника на домаћем тржишту рада, због чега разним олакшицама за странце, покушавају да је привуку из суседних земаља.

Као што инвеститоре за долазак у неку државу привлачи висина државних субвенција односно колико је која спремна да им да, тако се и радна снага „довлачи“ већим платама.

Веће плате јесу главни мамац за радну снагу, а поготово за ону из држава Западног Балкана. Отуда није ни чудо што се последњих дана одлуке многих држава односе управо на раднике са овог подручја. Тако је Немачки закон о усељавању стручне радне снаге из других држава, укључујући и оних које нису чланице ЕУ широм отворио врата како нашим тако и грађанима суседних држава да од 1. јануара 2020. године постану модерни „гастарбајтери с Балкана“.

Хрватска је такође протекле недеље донела одлуку да у наредној години изда преко 65.000 радних виза странцима како би надокнадила недостатак радне снаге. Пре ње то је урадила Словенија, у коју већ неколико година одлазе махом грађани Босне и Херцеговине и Србије. Према последњим подацима словеначког Завода за статистику једно од 10 радних места попуњено је странцима и то највише из БиХ и Србије. Ако се томе дода да су Словенци пре неколико дана донели одлуку да минимална зарада у овој држави догодине буде 760 евра, онда је сасвим јасно зашто је она за добар део наших грађана постала „запад“. Она има и предност што је релативно близу Србије и што они који одлазе тамо да раде могу барем једном месечно да дођу кући.

Све државе већ неколико година муку муче с недостатком квалификоване радне снаге. Србија није изузетак и поред тога што још увек има велики број незапослених на евиденцији НСЗ. Међутим, међу незапосленима – од којих је скоро половина без квалификација – нема кадрова који су садашњим инвеститорима и домаћим послодавцима потребни. Отуда се и догађа да уместо наших радника у грађевинарству раде Македонци и Албанци. Или, да наше аутобусе и камионе возе странци, јер српски возачи већ неколико година масовно одлазе на рад у Немачку, Словенију, Аустрију, Шведску, Холандију, Швајцарску и то само због тога што у тим државама могу да зараде чак и десет пута већу плату него у Србији. Слично је и са заваривачима, браварима, куварима, медицинским радницима, пекарима, ИТ стручњацима, керамичарима, зидарима, фасадерима...

Пензионери као „сламка спаса“

Неке европске државе недостатак радне снаге покушавају да реше враћањем пензионера у производњу. Немачка је већ понудила радницима који су испунили услове за пензију да остану на радном месту уз повећану зараду, а и Словенија је због мањка занатлија позвала своје „млађе“ пензионере да поново раде.

У Србији пензионери раде због малих пензија од којих не могу да саставе почетак и крај месеца. Нема тачних података, али се процењује да данас у Србији око 35.000 пензионера ради на разним пословима – од грађевинаре, надничења, чувања објеката, помоћи у кући, чувању деце...

Србија је добро ушла у битку за инвеститоре и постигла резултате као лидер у региону по привлачењу страних инвестиција, али јој сад предстоји још тежа борба за квалификовану радну снагу јер су просечне плате у Србији и даље међу нижим у региону. Председница АСНС Ранка Савић сматра да би одлуке других европских држава да „олабаве“ могућност рада у њима, па чак и добијања боравишних виза, могле имати катастрофалне последице за српску економију и целокупно српско друштво, јер се може очекивати прави „егзодус“ наше радне снаге. Она процењује да би наредних година могли остати без 200.000 људи и то оних школованих.

-Србија издваја велики новац за школовање људи, а они ће да доприносе и раде за немачку привреду и у немачком друштву. Зато је немачки закон претња за Србију. Српска власт би и те како морала да се позабави тим проблемом. Наши грађани већ су показали масовним одласком на рад у Немачку да не пристају на однос да су они добра али јефтина радна снага и да је битно само да раде. Не, то није тако и људи одлазе тамо где су плате много више игде је однос према раднику потпуно другачији – оценила је Ранка Савић додајући да се стопама немачке кренути и друге европске земље јер свуда фали радна снага, поготово она квалификована.

Председник Савеза самосталних синдиката Србије Љубисав Орбовић већ неколико година истиче да није добро да се као држава „хвалимо јефтином радном снагом“, јер ће доћи време да она тражи боље плате у неким другим државама, што ће имати катастрофалне последице за српску економију која ће се сусрести са тим да има посла, али нема радника. Још једном истиче да се радници из Србије у западним државама сматрају добром, али јефтином радном снагом.

Да српске раднике и у самој Немачкој сматрају добром али јефтином радном снагом илустрuje и пример с којим смо се сусрели приликом обиласка немачке компаније. Као синдикалци из Србије посетили смо ту немачку компанију, а челни људи су ми рекли да им је исплативије да запосле наше људе него роботе, односно да их то мање кошта, навео је Орбовић.

С друге стране, од надлежних државних органа стужу уверавања да ће просечне зараде у Србији од наредне године расти, поготово у оним делатностима у којима је већ евидентан недостатак квалификоване радне снаге.

Потражња и за неквалификованим радницима

Анализе показују да је током прошле и ове године највећа потражња на српском тржишту радне снага била за неквалификованим радницима и онима са средњом стручном спремом. Занимљиво је да ни друге државе које ових дана траже начин да реше проблем недостатка радне снаге из земаља Западног Балкана не „вапе“ за високообразованим кадровима, већ и оне имају став да је важније шта ко уме и зна да ради и како ради, него коју диплому има.

Сада када је дошло време да се води борба и за инвестиције и за квалификовану радну снагу држава ће морати на другачији начин да изађе на тај мегдан. Инвеститори ће морати понудити знатно веће плате од минималца који обично дају српским радницима, јер у супротном неће имати ко да им ради. Држава ће, пак, морати да задовољи и жеље инвеститора – јер су јој инвестиције за привредни развој преко потребне, али и радне снаге која више неће да буде квалификована и јефтина.

Љубинка Малешевић